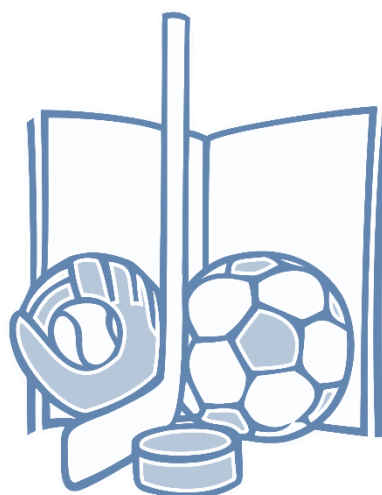

KALINA

2019/2020

číslo 1

„Nedovol', aby t'a to, čo nedokážeš, zastavilo v tom, čo dokážeš.“

John Wooden

AHOJTE!

V rukách držíte prvé tohtoročné jesenno-zimné číslo nášho školského časopisu Kalina. Snáď bude pre Vás zdrojom nových informácií, ale aj zábavy. Nájdete v ňom aj všetko podstatné, čo sa v našej škole od septembra až doteraz udialo. Príjemné a zábavné čítanie!

ŠKOLSKÉ NOVINKY

Už štvrtý školský rok úspešne pokračujeme v súťaži o **NAJTRIEDU**. Vy už isto viete, že do tabuľky sa započítavajú rôzne aktivity – vedomostné, športové, tvorivé či dokonca bonusové. Snažíme sa ich obmieňať, aby každá z tried mala možnosť vyniknúť a získať body. Ako každý rok je súťaž napínavá, poradie sa mení a každý jeden bod je nesmierne dôležitý. Tu môžete vidieť aktuálny, no stále priebežný bodový stav. Pokračuje aj súťaž jednotlivcov – **NAJŽIAK**, ktorá sa vyhodnotí až v posledný školský deň, teda 30. júna 2020.

NAJTRIEDA 2019/2020										
1.stupeň	UC	Európsky týždeň športu				Jeseň		Zima	NAJTRIEDA	
		počet úsekov	počet košov	úseky + koše	bodý do NAJ - TRIEDA	Jesenná výzdoba	Brigáda	Vianočná výzdoba	bodý spolu	priebežné poradie
1.A	1	46	12	58	2	3	0	3	9	5.
1.B	1	46	12	58	2	5	3	5	16	2.
2.A	3	51	10	61	3	4	3	3	16	2.
3.A	2	54	10	64	4	2	3	5	16	2.
4.A	1	55	15	70	5	5	3	5	19	1.

NAJTRIEDA 2019/2020										
2.stupeň	UC	Európsky týždeň športu				Jeseň		Zima	NAJTRIEDA	
		počet úsekov	počet košov	úseky + koše	bodý do NAJ - TRIEDA	Jesenná výzdoba	Brigáda	Vianočná výzdoba	bodý spolu	priebežné poradie
5.A	4	53	11	64	3	7	3	8	25	5.
5.B	4	54	12	66	5	7	3	8	27	3.
6.ABC	5	53	17	70	7	5	3	6	26	4.
7.ABC	7	54	17	71	8	7	3	7	32	1.
8.AB	6	54	9	63	2	6	3	7	24	6.
8.AC	4	52	16	68	6	6	3	7	26	4.
9.AB	5	51	7	58	1	4	3	1	14	7.
9.AC	8	51	14	65	4	8	3	8	31	2.

JESEŇ

Tú tohtoročnú už máme za sebou. Bola nadpriemerne teplá a veľmi príjemná. Užili sme si prechádzky v prírode a mnoho slniečka. Do jesenných farieb sa odeli aj naše triedy. Výzdoba tried je každým rokom rozmanitejšia a kreatívnejšia, čomu sa veľmi tešíme.

Mimoriadnej obľube pri zdobení tried venujete Halloweenu a všetkému, čo s ním súvisí - teda strašidlám, duchom, kostrám, lebkám, sviečkam, netopierom, tekviciam.

Pri zdobení tried však stále nezabúdame zdôrazňovať to, čo je pre jeseň typické – farebné listy a stromy, lesné plody, zvieratá.

JAZYKY OKOLO NÁS

Určite každý z cesty do Chorvátska pozná značku, s ktorou sa stretneme v Slovinsku. Značku, ktorá u každého Slováka vyvolá úsmev na tvári.

Viete, že mnohé jazyky majú rovnaké slová s rozdielnym významom? S niektorými ste sa stretli aj na hodinách angličtiny:

most – väčšina

list – zoznam

pasta – cestoviny

cap – čiapka

brat – fagan

plot – dej

Ponúkame Vám príklady niektorých ďalších slovenských slov, ktoré majú iný význam v ďalších jazykoch:

otrok – slovinsky dieťa

matka – fínsky cesta

panna – taliansky šľahačka

tak – dánsky ďakujem

rana – španielsky žaba

elf – nemecky jedenásť

A pre angličtinárov tu máme tiež niekoľko dokonca vtipných významov:

arm (ruka) – dánsky chudobný

bra (podprsenka) – švédsky dobrý

but (ale) – poľsky topánka

farmer (farmár) – maďarsky džínsy

gift (darček) – nemecky jed

glass (sklo, pohár) – švédsky zmrzlina

pain (bolesť) – francúzsky chlieb

sale (predaj, výpredaj) – taliansky soľ

tuna (tuniak) – španielsky kaktus

Často je to úplná náhoda. 😊

V súčasnosti má EÚ tri abecedy a 24 úradných jazykov. Približne ďalšími 60 jazykmi sa hovorí v niektorých regiónoch alebo určitých skupinách obyvateľov. Množstvo ďalších jazykov sa do EÚ dostalo spolu s prisťahovalectvom. Odhaduje sa, že v krajinách EÚ žije v súčasnosti najmenej 175 národností.

Antoine de Saint-Exupéry povedal, že jazyky sú často zdrojom neporozumenia. Spolu môžeme dosiahnuť, aby sa naopak stali kľúčom k dialógu a vzájomnej úcte. **26.9.2019** sme sa zapojili do oslavy **Európskeho dňa jazykov**. Na hodinách anglického jazyka sme s deťmi diskutovali o jazykovej rozmanitosti Európy, ktorú treba zachovávať, chrániť a zveľaďovať. Mladšie deti hravou

formou spoznávali krajiny, ich jazyky, vlajky a následne tvorili pekné projekty. Starší žiaci sledovali vtipné videosekvencie, ktoré zdôrazňovali dôležitosť ovládania cudzích jazykov. Žiaci 7. – 9. ročníka súťažili v cestovateľskom kvíze. Víťazstvo si podelili Ján Chovan a Tristan Hnat zo 7.AC a Nina Vargová a Denis Sivák z 8.AC.

Deti si takto uvedomia, že učenie sa jazykov iných národov nám umožní vzájomne si lepšie porozumieť a pochopiť naše kultúrne rozdiely.

AKO NAPÍSAŤ KNIHU

Veľa ľuďí si myslí, že napísať knihu je ľahké. Ved' ak ste absolvovali 1. stupeň ZŠ, písať viete. Lenže stvoriť knihu nie je len o písaní. Sú to hodiny tvrdej práce, premýšľania,

kreativity.

Je to projekt, ktorý vám zoberie veľa času a nervov. A predsa je na konci sladká odmena v podobe dobrého pocitu z vykonanej práce, a to vlastnej knihy. Ako napísať knihu?

To vám neporadím ani ja, ani žiadne ďalšie články na internete. Môžem vám ale pomôcť s tým, ako sa postaviť k písaniu knihy ako k projektu. Ako si nájsť čas na písanie? Ako sa motivovať? S čím nestrácať čas?

1. Nájdite si miesto

Isto máte nejaké miesto, kde sa vám dobre sedí, kde vám dobre prúdia myšlienky a v rámci možností vás nikto nevyrušuje. To je to ideálne miesto, ktoré by ste si mali vyhraďiť na písanie knihy.

2. Píšte pravidelne

Rovnako dôležité ako písať – hoci len po troškách – je písať pravidelne. Ak by ste napísali jednu stranu teraz, ďalšiu o týždeň a ďalšiu o dva mesiace, nielen, že by vám písanie knihy trvalo veľmi dlho, ale ľahko by ste sa zamotali v jej obsahu.

3. Čítajte

A ideálne také knihy, aké sa vám páčia, aké by ste chceli sami písať, aké vás inšpirujú, bavia, oslovujú. Nie preto, aby ste štýl autora kopírovali. Minimálne kvôli **rozvíjaniu slovnej zásoby**, ale aj preto, aby ste si cibрили cit pre literatúru ako takú. Pisateľský talent sa nedá úplne naučiť, ale dá sa vycítiť, odpozorovať, dostať pod kožu...

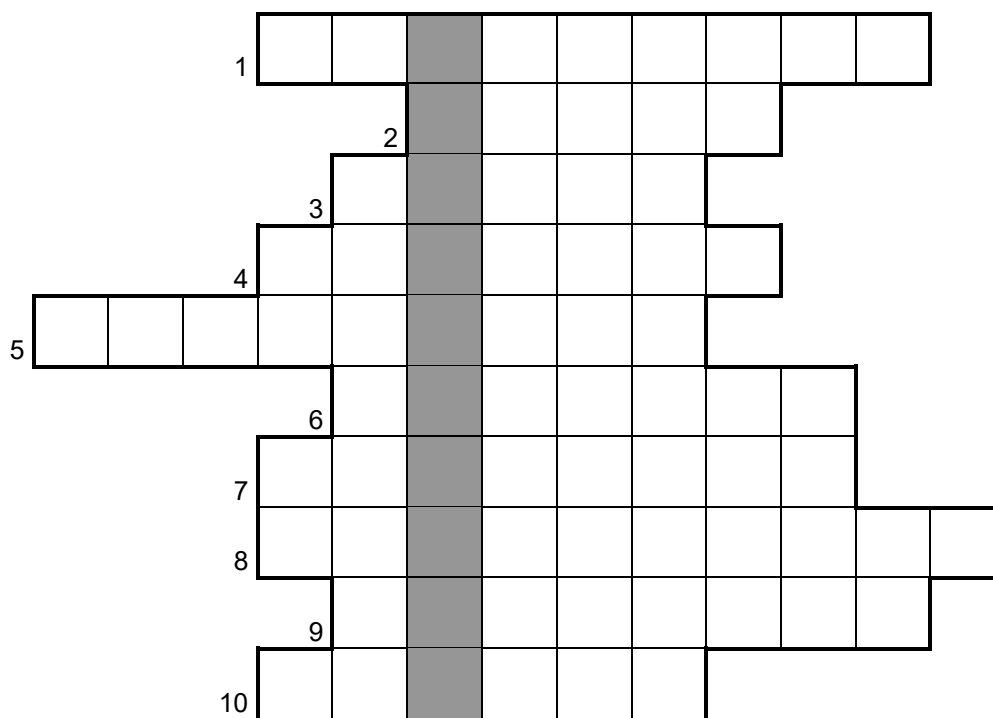

Nebojte sa tiež medzi priateľmi pochváliť tým, že píšete knihu. Nielen že to je výborný spôsob, ako si priebežne a nenápadne budovať čitateľskú základňu, ale aj bez takýchto bočných úmyslov je to vynikajúca téma pre rozhovor a rozvíjanie vzťahov – nech už píšete o čomkoľvek.

Alex Čechovič, 5.A

NETRADIČNÁ CHÉMIA

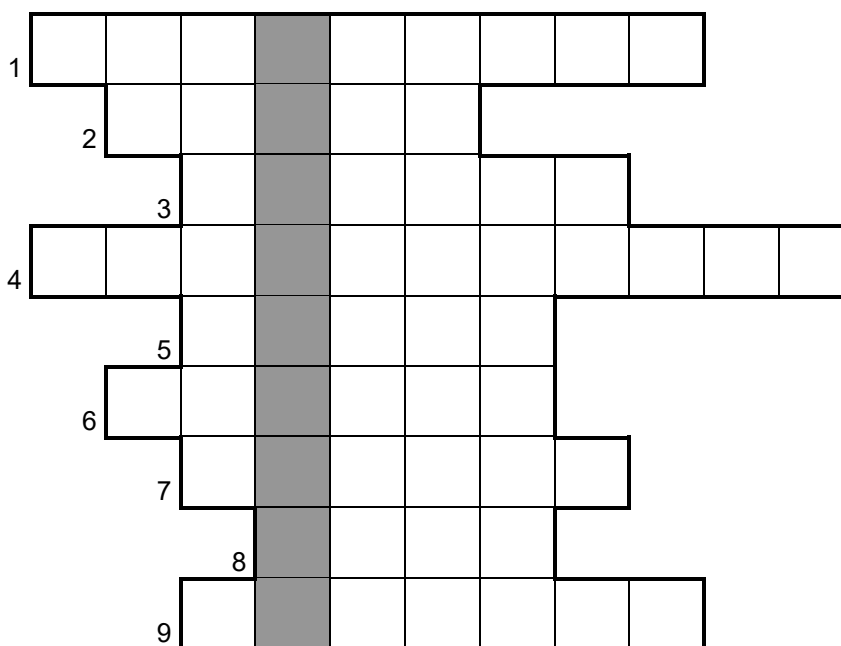
V tajničke sa skrýva **zakladateľ iatrochémie**, ktorý žil v rokoch 1493 - 1541. Počas svojho života navštívil aj Bratislavu. Celým menom sa volal Philippus Aureolus Theophrastus Bombastus Paracelsus von Hohenheim.

1. Názov prvku s 93 protónmi
2. Názov prvku s 85 protónmi
3. Názov prvku so značkou As
4. Názov prvku so značkou K
5. Názov prvku $Z = 95$
6. Názov prvku s poradovým číslom 65
7. Názov prvku so značkou Mo
8. Názov prvku so 66 protónmi
9. Názov prvku so značkou Eu
10. Názov prvku so značkou P

Ako sa nazýva **chemická látka zložená z atómov dvoch alebo viacerých prvkov**,
napr. NaCl, H₂SO₄, CO₂ viazaných chemickou väzbou?

1. Názov prvku Z = 59
2. Názov prvku Z = 52
3. Názov prvku Z = 69
4. Názov prvku Z = 104
5. Názov prvku Z = 54
6. Názov prvku Z = 73
7. Názov prvku Z = 83
8. Názov prvku Z = 10
9. Názov prvku Z = 72

ZO ŽIVOTA ŠKOLY

V mesiacoch september až december sme popri samotnom vyučovaní stihli mnoho aktivít. Navštívili sme múzeá, výstavy, filmové či divadelné predstavenia, športové súťaže a podujatia. Tu je aspoň stručný prehľad niektorých akcií:

SUPERFINÁLE FLORBALU

Naši najstarší žiaci, ktorí boli minulý školský rok mimoriadne úspešní na Majstrovských Slovenska vo florbale, absolvovali superfinále víťazov florbalovej súťaže základných škôl z Čiech a Slovenska v Uherskom Brode. Ďakujeme im za vzornú reprezentáciu školy.

PO STOPÁCH LESNEJ ZVERI

1.A trieda absolvovala prírodovednú vychádzku na Železnej studničke. Spolu so sprievodcom Mestských lesov sa učili v teréne rozpoznávať stopy rôznej lesnej zveri. Program bol zaujímavý, deti sa zabavili a veľa nového dozvedeli.

EXKURZIA V BANSKEJ BYSTRICI

Pri príležitosti 75. výročia Slovenského národného povstania absolvovali triedy 7.-9. ročníka dejepisnú exkurziu do Banskej Bystrice. Naši žiaci sa dozvedeli veľa informácií o protifašistickom odboji a o význame SNP pre dejiny nášho národa. Zaujala ich aj prehliadka skanzenu ťažkej bojovej techniky a nemohli vynechať prehliadku historického centra metropoly stredného Slovenska.

CEZPOLNÝ BEH

Z okresného kola žiakov a žiačok v cezpoľnom behu sme si odniesli 2. miesta v oboch kategóriách. Chlapčenské družstvo v zložení Andrej Žilinský, Martin Homola, Henrich Tóth, Matej Jakabovič a dievčatá Oleksandra Ifailova a Simona

Kadlečíková si v súťaži družstiev vybojovali strieborné medaily. V súťaži jednotlivcov skončili zhodne na druhej priečke **Andrej Žilinský** a **Oleksandra Ifailova**. Gratulujeme!

MALÝ FUTBAL

Naši chlapci po piatich víťazných zápasoch vyhrali 1.kolo Školského pohára SFZ v malom futbale. Srdečne gratulujeme a držíme palce v ďalšom kole.

BAVME DETI ŠPORTOM

V atletickej hale Elán sa uskutočnilo druhé kolo súťaže „Bavme deti športom“, na ktorom sa opäť zúčastnilo množstvo škôl z Bratislavského samosprávneho kraja. Naši športovci sa medzi nimi rozhodne nestratili a v kategórii mladších žiakov získali vynikajúce 3. miesto! Úspešní boli aj starší žiaci, ktorí vo svojej kategórii skončili na 5. mieste.

VIETE, ŽE...

Príroda je dokonalá. Zvieratám, ktoré zostávajú u nás počas zimného obdobia, narastie pred zimou hustejšia srst', ktorá ich chráni pred chladom. Niektoré druhy cicavcov toto obdobie prespia a iné si zhromažďujú na dlhé chladné obdobie potravu a ukladajú do „špajze“. Predstavte si, aj človeku počas zimného obdobia môže prirodzene pribudnúť 2-3kg tuku.

Spáčov môžeme rozdeliť na **pravých** a **nepravých**. U **pravých** spáčov prebieha výrazné zníženie fyziologických funkcií. Pulz srdca, dýchanie a teplota sa znížia až na hranicu prežitia.

MEDVEĎ

Patrí medzi **nepravých** zimných spáčov, počas teplejších zím sa nemusí uložiť na spánok. Inak spí asi 5 mesiacov, od novembra do marca. Je všežravec.

Zimný úkryt a zásoby potravy: V skalných štrbinách, pod skalnými prevismi, v dutinách starých stromov. Spaľuje tukové zásoby.

VEVERICA

Živí sa semenami ihličnanov, plodmi bukov a dubov, hubami, slimákmi, hmyzom a vtáčimi vajcami. Časť zimy prespí, často sa však budí a ujedá zo zásob. Patrí medzi **nepravých** zimných spáčov. Je všežravec.

Zimný úkryt a zásoby potravy: Z konárov s priemerom 20 - 40 cm, v dutinách stromov, využíva aj staré hniezda vtákov. Zásobuje sa potravinami.

JEŽ

Pravý zimný spáč. V zime prespí 4 až 6 mesiacov, ukladá sa od novembra do marca. Živí sa najmä hmyzom, dážďovkami, slimákmi a plodmi rastlín. Je všežravec.

Zimný úkryt a zásoby potravy: V dierach vystlaných machom a senom, medzi koreňmi stromov a kameňmi. Spaľuje svoje tukové zásoby.

JAZVEC

Otvor podzemnej nory má v skalách, pod vývratmi alebo koreňmi stromov. Zvlášť na svahovitých úbočiach dosahujú jazvečie chodby občas až do 100 m. Zo zimného spánku sa často zobúdzajú a snorí po okolí. Je **nepravý** zimný spáč. Je všežravec.

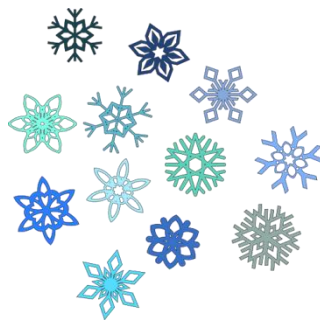
Zimný úkryt a zásoby potravy: Vyhrabaný v zemi, pod koreňmi stromov a skalnými prevismi v hĺbke 2 až 6 m. Spaľuje svoje tukové zásoby.

SVIŠŤ

Patrí medzi **pravých** zimných spáčov. V našich podmienkach trávi v norách 5 až 6 mesiacov v zimnom spánku. Prespáva v skupinkách zhruba od októbra do polovice apríla. Počas spánku môže stratiť až 1/3 telesnej hmotnosti. Je všežravec.

Zimný úkryt a zásoby potravy: V norách vyhrabaných v zemi. Spaľuje svoje tukové zásoby.

JELEŇ

Je bylinožravec. **Nepatrí medzi zimných spáčov**, počas zimy sa snaží ušetriť čo najviac energie v čase odpočinku, pri ktorom trávi a prežúva prijatú potravu, a to približne každých šesť hodín. Počas prudkej zimy sa chladnejšia povrchová vrstva tela, predovšetkým nôh, dostáva do čiastočnej strnulosti, pričom sa jej znižuje telesná teplota a obmedzujú sa jej fyziologické pochody. Zver tak počas tohto „spánku“ šetrí svoju energiu, ale nedokáže sa dostatočne rýchlo pohybovať pred predátorom. Rušenie zveri v tejto fáze má efekt úspory energie.

ZIMNÉ ŠPORTY

Je niekto, koho nepoteší biela zima? Okrem iného je to ideálny čas aj na športové aktivity. Okrem notoricky známeho lyžovania a korčuľovania ich existuje omnoho viac, len sa o nich dozvedáme maximálne z televíznych obrazoviek. Poďme

si teda niektoré menej tradičné zimné športy predstaviť:

Curling

Je už pomerne známy, a aj dostupnejší širším masám. Aj na Slovensku existujú špeciálne haly, kde sa dá tento šport zahrať. Hrajú ho ôsmi hráči, ktorí sa rozdelia do dvoch 4-členných mužstiev. Okrem špeciálnej obuvi má každý tím sadu 8 farebne odlíšených kameňov. Hra prebieha tak, že po danej dráhe odhadzujú členovia tímov kamene zo svojho konca dráhy na opačný s tým, že silu hodu zvolíme takú, aby sa kameň dostal čo najbližšie k stredu cieľových kruhov, ktoré sa nachádzajú v strede dráhy. Pomáhajú mu k tomu dvaja spoluhráči, ktorí zametajú ľadovú dráhu pred kĺžucim sa kameňom, čím podľa potreby predlžujú jazdnú dráhu kameňa. Pokiaľ by ste si chceli zahrať curling niekde vo vašom meste a nikde na okolí sa nenachádza špeciálna curlingová hala, stačí si nájsť väčšie zamrznuté jazero, žulové kamene s hladkým povrchom, vyznačiť dráhu a hra sa môže začať. Napodobníte tak curling s názvom „Roarin Game“, teda jeho predchodcu, ktorý má svoj pôvod v 16. storočí a bol obľúbenou zábavkou škótskych aristokratov.

Skeleton

Na chrbte alebo na bruchu? Hlavou napred alebo vzadu? V ľahu na bruchu a hlavou napred. Takto sa totiž jazdí na špeciálnych saniach a šport, o ktorom bude reč, sa nazýva skeleton. Rýchlosť, ktorou sa pretekár valí dolu ľadovým koridorom dosahuje až úctyhodných 135 km/h. Predstavte si, že pri takejto rýchlosti musíte byť stále v strehu, pretože aj malá chybička môže mať za následok smrť. Pretekár by mal mať silné nohy, nakoľko nimi brzdí a schopnosť odolávať vysokému preťaženiu v zákrutách. Niekedy už len pri samotnom obdivovaní tohto športu počas pozerania sa v televízii na daného pretekára naskakuje husia koža, najmä pokiaľ sa na ľadovú dráhu pozeráme z profilu pretekára, ktorý má kameru namontovanú vpredu. Skeleton je predsa len profesionálnejší šport, ktorý má svoje trvalé zastúpenie na Zimných olympijských hrách. Koho tento šport nadchol, ale nemá dostatok odvahy, nech radšej skúsi jazdu na tradičných sánkach nadol. Opatrne ďalej zájdeš. :-)

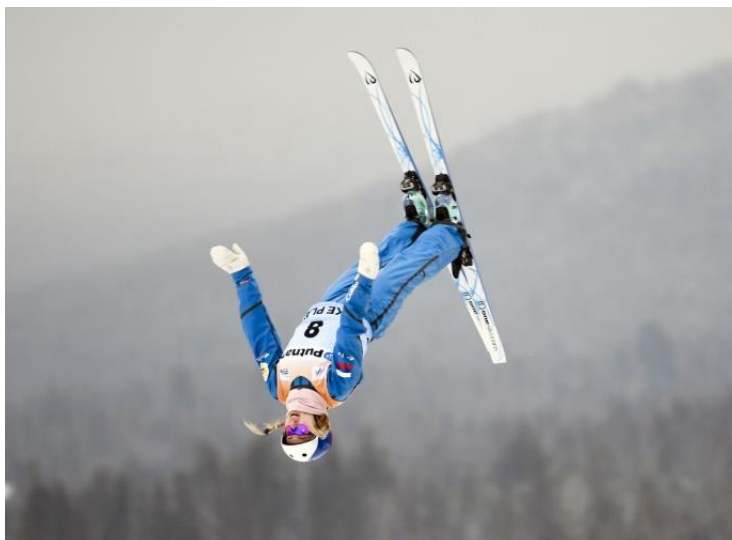

Short Track

Za týmto tajuplným anglickým názvom sa neskrýva žiadna iná disciplína ako rýchlokorčuľovanie. Short Track sa od jeho obdoby Long Track odlišuje dĺžkou trate. Kým tá dlhšia varianta predpokladá súťaženie na 400 metrovom ovále, tá kratšia meria 111 metrov.

Základom pre súťaženie v tejto disciplíne je vedieť sa korčuľovať. Ale to nie je všetko. Netreba sa vedieť len korčuľovať, ale najmä korčuľovať sa rýchlo, teda byť dostatočne silný a vytrénovaný. Predpokladom úspechu je tiež vedieť sa rýchlo rozhodovať počas predbiehania iného pretekára bez toho, aby sa mu bránilo v jeho vlastnej dráhe. Jazda sa vyhráva skôr dobrou taktikou ako skorým nasadením maximálnej rýchlosti pretekára. Z USA, kde došlo k zrodu tejto disciplíny, sa rýchlo rozšírila do iných európskych miest, až si napokon našla cestu aj k ZOJ v roku 1992, ktoré sa konali v Albertville.

Akrobatické lyžovanie

Kto by bol povedal o Mathiasovi Zdarskom, rodákovi z Moravy, že bol zakladateľom tohto zaujímavého, ale náročného športu, akým je akrobatické lyžovanie. Tento pán bol ochotný s ťažkými lyžami na nohách ohromiť divákov premetmi na paliciach, prípadne saltami vo vzduchu. Dlhé

desaťročia vládol názor, že ide o nebezpečný šport, a je preto nevhodný pre širokú verejnosť. V priebehu 20. storočia bol tento šport striedavo populárny a najväčší rozmach zaznamenal v 80-tych rokoch, kedy sa táto disciplína objavila na ZOH v Calgary ako ukážková disciplína.

Snowball Zorbing

V tomto prípade ide skôr o športové vyžitie, asi ťažko sa budeme baviť o nejakej disciplíne. Neexistujú ani víťazi, ani porazení. Základom tohto športu je veľká nafúknutá plastová guľa, do ktorej môžu vliezť až traja odvážlivci, ktorí sa následne neriadene kotúľajú po snehovej dráhe. Adrenalín vám v krvi stúpne aj vtedy, keď sa dozviete, že nemôžete

meniť smer jazdy. Nadšenci tohto športu si prišli na svoje po prvýkrát na Novom Zélande v roku 2000 a inšpirovali sa Da Vinciho skicou muža s rozpaženými rukami. Voda alebo sneh nie sú pre zorbonautov žiadnou prekážkou. Ten snežný

práve nazývame Snowball Zorbing. Treba však pripomenúť, že aj tento šport nesie, ako aj každý iný, svoje riziká. Pokiaľ sa niekto z vás rozhodol sa tejto adrenalínovej zábavky zúčastniť, určite nám o tom dajte vedieť. :-)

TVORENIE A KREATIVITA

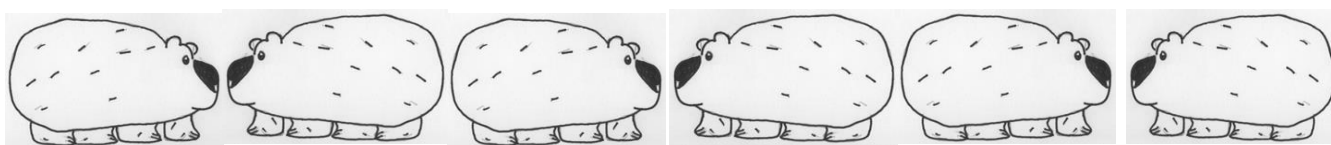
Prečo je pre človeka dôležitá výtvarná výchova, technika i etika ? Citáty od „mudrcov“:

- ❖ Život je stále **TVORENIE**. (Lev N. Tolstoj)
- ❖ **KREATIVITA** je inteligencia, ktorá sa zabáva. (Albert Einstein)
- ❖ Zmysel života vidím v **TVORENÍ**. Tvorenie je sebestačné a nepozná hraníc. (Maxim Gorkij)
- ❖ **KREATIVITA** je rovnako dôležitá ako schopnosť **písať a čítať**. (Ken Robinson)
- ❖ Logika vás dovedie z miesta A do miesta B, ale **PREDSTAVIVOSŤ** vás dovedie kam len chcete. (Albert Einstein)

KRESBA je umelecké ~~kreslenie~~ kreslenie, teda vizuálne umenie, ktoré je vytvárané kresliacou pomôckou na **dvojrozmerné** médium. Ako kresliace pomôcky sa bežne používajú napríklad **grafitové ceruzky**, drevený pastel, voskový pastel, kriedy, rudky, uhličky, tuš. Umelec, ktorý kreslí môže byť označený ako

kresliar. Výsledok (výtvor) umeleckého kreslenia sa nazýva **kresba**. Najčastejšie sa na kresbu používa **papier**, kartón, koža, plast, plátno, dosky. Dočasne môžu byť taktiež využívané **tabuľa**. Kresba je tiež populárna ako prostriedok verejného prejavu **grafity**.

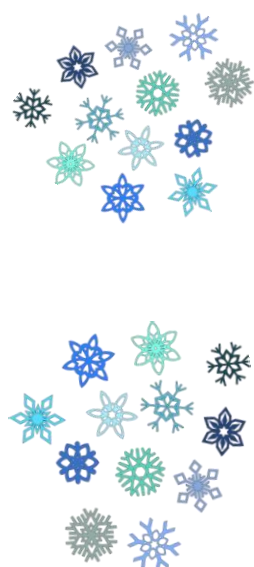
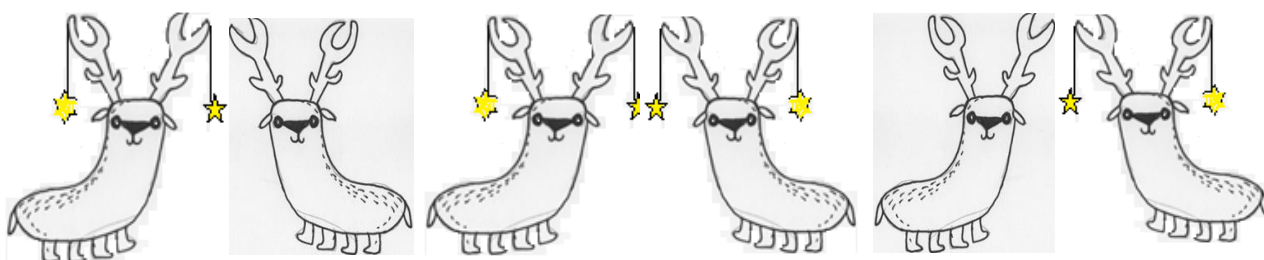
Dnes sa preferuje jednoduchý prístup ku kresbe, aby bola zrozumiteľná pre všetkých. Nesmiernu cenu má dnes detská kresba a jej **nedokonalosti**, ktoré dodávajú kresbe špecifickú **atmosféru**.

Preto vyhlasujeme **školskú súťaž** o **NAJZAUJÍMAVEJŠIU ZVIERACIU KRESBU** vytvorenú na **formáte A4** ľubovoľnou technikou.

Na zadnej strane výkresu sa musí nachádzať meno a priezvisko žiaka/dieťaťa, trieda, vek, kategória.

Kategória **I.** – deti MŠ, kategória **II.** – I. stupeň, kategória **III.** – II. stupeň.

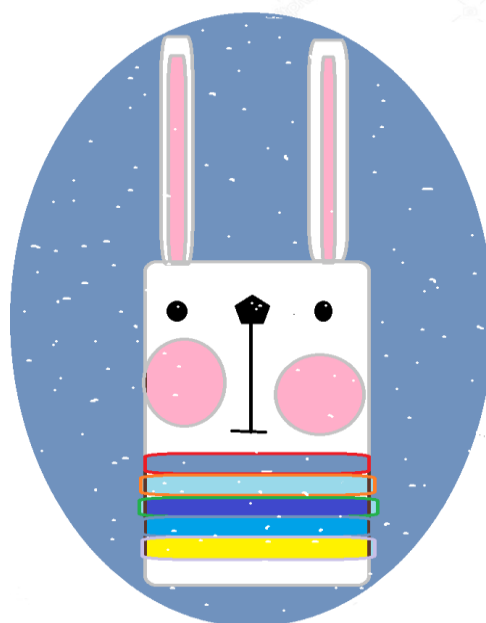
Kresby doručte do **výtvarného ateliéru** na 3.poschodí do **29.1.2020** (piatok) do 14:00 hod. Víťazné práce budú ocenené vecným darčekom a uverejnené na stránke našej školy. Už teraz sa tešíme na vaše kreatívne diela.

Zajko v zime

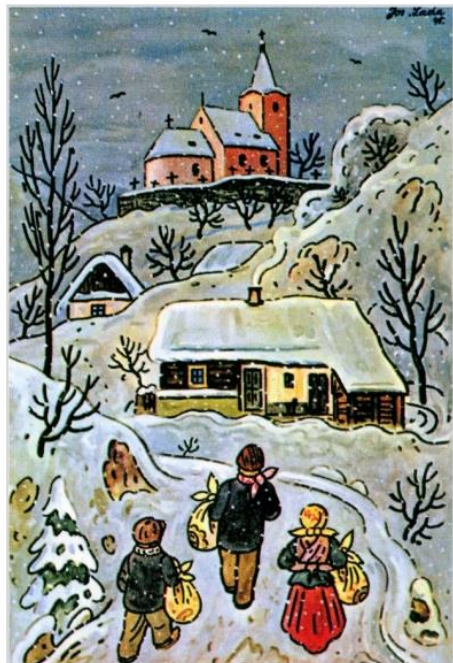
Pozrite sa husto sneží
malý zajko poľom beží
hopi sem a hopi tam
kdeže sa ja podiet' mám?

Príd' k nám zajko do školičky,
zahráme ti na husličky
fidli sem a fidli tam
tu nebudeš nikdy sám.

ZIMA, ZIMIČKA...

Opäť je tu december – najobľúbenejší mesiac roka najmä pre deti. Ešte pred

samotnými vianočnými sviatkami, na ktoré všetci netrpezlivo čakáme, prežívame čarovné obdobie adventu. Viete ale – čo to advent je, a prečo ho vlastne každoročne oslavujeme? **Advent** pochádza z latinského slova *adventus*, čo znamená príchod. V kresťanstve sa používa špeciálne pre príchod Ježiša, sviatok jeho narodenia, čiže Vianoce. Začína sa 1. adventnou nedeľou a končí sa po západe Slnka na Štedrý večer.

Symbolom adventu je **adventný veniec** so štyrmi sviečkami, ktoré sa postupne každú nedeľu zapalujú. Nápad zhotoviť adventný veniec pochádza od hamburského duchovného Johanna Wichlerna. V roku 1860 si zavesil vo svojom dome veľký čečinový veniec a pripevnil na každý adventný deň jednu sviečku. Sviečky pridané v nedeľu boli väčšie ako ostatné. Tento nápad sa postupne šíril ďalej a dnes rôzne druhy adventných vencov zdobia naše domy či byty.

V období adventu sa cirkevné tradície prepletajú s pradávnymi ľudovými zvykmi. Najmä v minulosti sa prísne dodržiavali zvyky a tradície, ktoré súviseli s menami v kalendári. Povedzme si aspoň o niektorých z nich:

Prvým dňom, kedy sa obľúbené zvyky začínali, bol **Ondrej** (30. november). Počas tohto dňa chodili dievčatá **triasť ploty** so slovami: „*Plote, plote, trasiem t'a, svätý Ondrej prosím t'a, aby si mi dal znat', kedy sa budem vydávať!*“ Počúvali pri tom, z ktorej strany a koľkokrát zabrechal pes. Zaujímavým bolo aj **liatie olova**, podľa tvaru sa dievčence mali dozvedieť koho si zoberú.

V decembri to bola najmä **Barbora** (4. decembra), práve vtedy si dievčatá zvykli **rezať vetvičky čerešní**. Pri každej vetvičke zašepkali meno iného **chlapca**. Verili, že tá, ktorá **rozkvitne** ako prvá, im prezradí, toho si vezmú. Podľa inej zvyklosti si dievčence dávali na Štedrý deň **vetvičky okolo pása**. Mládenec, ktorý si ju zobral a dal za klobúk, **vyznal tak svojej milej lásku**.

Na **Luciu** (13. decembra) boli takzvané **stridžie dni**. Obyčajní ľudia verili, že tento deň má magickú moc: „Od Lucie do Vianoc, každá noc má svoju moc“. Podľa ľudových povier sa

na **križných cestách** stretávali všetky **bosorky**. Chlapci **strúhali drevené stolčeky**, ktoré mali mať

zázračnú moc a vďaka nim mohli vidieť spomínané strigy. Mladé **devy** si poobliekali „**kostým**“ svätej Lucie. Boli celé v bielom a husími perami vymetali kúty izbieb, aby ich očistili od zlých síl.

MIKULÁŠ

Tak ako každý rok, 6. decembra k nám zavítal Mikuláš so svojimi pomocníkmi. Prišiel do každej triedy a vyčaroval deťom úsmev na tvári a iskričku šťastia v očiach. Deti mu najprv zaspievali a potom štedro odmenil tie, ktoré poslúchali. Tým, ktoré neposlúchali, čerti pohrozili, že ich zoberú so sebou a pomazali

ich čertovským uhlím. Nezbedníci sľúbili, že už budú dobrí a anjeli čertov odohnali. Na záver sa Mikuláš, anjeli, čerti a škriatok s deťmi odfotili.

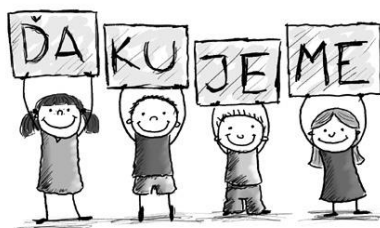

POMOC INÝM

Predvianočný čas býva čarovný aj v tom, že možno viac ako inokedy myslíme aj na tých, ktorí potrebujú našu pomoc. Aj niektoré triedy našej školy sa rozhodli aspoň trochu pomôcť iným. Trieda 4.A už po druhýkrát pripravovala vlastnoručne vyrábané pozdravy pre starenky a starčekov v domovoch dôchodcov. Tí sa môžu tešiť na **Vianočnú poštu** – pohľadnicu a nejakú malú pribalenú pozornosť, ktorá im určite spríjemní nadchádzajúce sviatky.

Žiaci z 5.A triedy sa zapojili do zbierky organizácie **Úsmev ako dar** a podelili sa so svojimi obľúbenými sladkosťami. Tie poputujú deťom v detských domovoch alebo v sociálne slabších rodinách.

VIANOČNÁ VÝZDOBA

Výzdoba v našich triedach tiež hlási, že Vianoce už klopú na dvere. Opäť ste sa posnažili a naozaj krásne ste si skrášlili prostredie, v ktorom trávite svoj čas. Veru škoda, že Vianoce sú len jedenkrát do roka. :-) Aspoň prostredníctvom týchto fotiek nahliadnite do väčšiny našich tried a pokochajte sa tohtoročnou vianočnou výzdobou.

Opäť po roku prichádzajú Vianoce. Nechajme sa uniesť ich krásnou atmosférou. Potešme sa zo spoločných voľných chvíľ strávených v kruhu svojich najbližších. Nezabúdajme, že kúzlo Vianoc nikdy nekončí a jeho najväčšími darmi sú rodina a priatelia. Posnažme sa preto si posolstvo Vianoc zachovať nielen tých pár čarovných a dlhoočakávaných dní, ale po celý rok.

**VIANOCE - SVIATKY LÁSKY A POKOJA,
NECH KAŽDÚ BOLEŠŤ VO VÁS ZAHOJA.
V KRUHU NAJBLIŽŠÍCH TEŠTE SA SPOLU,
AŽ BUDETE SADAŤ K PRESTRETÉMU STOLU.**

**Prajeme Vám krásne Vianoce. Nech sú o láske, pokoji,
pohode, šťastných úsmevoch a splnených želaniach. V roku 2020
nech ste zdraví, spokojní a nech Vám úsmev neschádza z tváre.**

